

Проект „Шкільна журналістика”

Друковані видання і досі є найпоширенішими після телебачення. Популярність та значущість писемності як засобу спілкування зростає з кожним днем. З друкованих видань ми черпаємо інформацію про події, які нас цікавлять. А це є важливим чинником формування громадянської позиції.

У сучасних умовах ідеї громадянської освіти дедалі більше отримують підтримку педагогічної громадськості та учнівської молоді. Перебудови в суспільстві, утвердження демократичних цінностей потребують істотних змін світогляду, самооцінки, самоусвідомлення кожного громадянина. Провідна роль у вирішенні цих завдань належить сучасному педагогу, рівень соціальної компетентності якого (володіння знаннями закономірностей суспільного життя) є важливим чинником формування громадянськості учнів.

Проект розроблено з метою формування світоглядних орієнтацій особистості, вироблення власної філософії життєдіяльності, толерантності та гуманізму. Формування цих якостей можливе за допомогою рівня правових, політичних, економічних, культурологічних знань і вмінь, які вони мають здобути у процесі залучення до роботи у шкільному медіа-центрі.

Небагато з нас замислюються: хто і яким чином доносить до нас інформацію про різноманітні події в країні та світі. Звісно, такою роботою займаються журналісти, та не тільки. Процес створення газети дуже клопіткий і потребує залучення багатьох фахівців, обізнаних у сфері своєї діяльності. Тому процес роботи у шкільному проекті передбачає організацію за зразком роботи прес-центру.

Мета проекту: *Забезпечення права дитини на вільне висловлювання шляхом створення шкільної газети, організації прес-клубу для юних журналістів та їх навчання.*

Основні завдання:

- реалізувати на практиці право дитини на вільне висловлювання;
- розширити знання молоді з громадянської освіти;
- розвивати навички критичного мислення;
- розвивати творчі здібності та вміння викладати свої думки в письмовій формі;
- активізувати молодь в громадянській журналістиці;
- розвивати навички планування та роботи в команді.

Кроки:

1. Підготовчий етап: зібрання ініціативної групи; проведення занять та тренінгів; постановка проблеми (обговорення ситуації).
2. Ідеї для проекту.
3. Концепція газети (визначення мети, обговорення та прийняття концепції газети, її назви, рубрик, тематики матеріалів).
4. Формування редакції, розподіл обов'язків.
5. Планування роботи, узгодження умов випуску газети з адміністрацією.
6. Створення та постійне проведення прес-клубу.
7. Випуск газети.
8. Організація навчань для членів редакції та юних журналістів.
9. Моніторинг (аналіз та коригування).
10. Презентація проекту “Шкільна газета”.

Очікувані результати:

- *Створення шкільної газети «Вісник гімназії», де розміщені матеріали юних кореспондентів, в яких вони вільно висловлюють свої думки, своє ставлення до проблем, що їх хвилюють і, таким чином, реалізують своє право на вільне висловлювання;*
- *учнівська молодь набуває знань з громадянської освіти; оволодіває навичками співпраці з громадськими ЗМІ;*

- учасники проекту набувають навички роботи в команді, застосовують навички критичного мислення на практиці.

Вік та кількість учасників: представники шкільного самоврядування гімназії, юні кореспонденти, редактори класних стіннівок, волонтери віком від 12 до 17 років.

Методичні рекомендації

1. *Підготовчий етап* передбачає зібрання ініціативної групи (активісти шкільного самоврядування, волонтери тощо). Доцільно провести заняття і розглянути питання про молодіжну пресу та значення громадянської журналістики. Важливою частиною цього етапу має стати проведення тренінгу „Формування команди”, для проведення якого можна запросити тренерів або шкільного психолога, а також провести рольову гру „Створення шкільної газети” (якою ми уявляємо шкільну газету).

Постановка проблеми. Ситуація обговорюється за “круглим столом” з теми „Право дитини на вільне висловлювання” або “Шкільні проблеми та шляхи їх вирішення”. Увага акцентується на визначенні суспільно важливих проблем, що стосуються школярів, молоді.

Результат етапу: Сформована група старшокласників, які зацікавлені у створенні шкільної газети; підсумками роботи “круглого столу” є визначення існуючих проблем, сфер інтересів підлітків.

2. *Ідеї проекту.* Зібрання ідей для газети (вісника) можна зробити методом інтелектуального (мозкового) штурму. Пропонуються ідеї щодо форми шкільної газети, її назви, змісту рубрик, роботи редакції тощо. Всі ідеї збираються, записуються, групуються за напрямками.

Результат етапу: Зібрано ідеї для майбутньої газети.

3. *Концепція газети.* Визначаються цілі газети та її концепція (місія, назва, рубрики, тематика матеріалів, читацька аудиторія).

Результат етапу: Створено концепцію шкільної газети (вісника) в контексті громадянської освіти.

4. *Формування редакції:* Редакція формується з учасників ініціативної групи, активних волонтерів тощо. Вона складається із редакторської групи (редактор, заступник редактора, члени редакції) і постійних кореспондентів. Дописувачем газети може бути кожен учень школи. Проводиться основний розподіл обов’язків між членами редакції (Див. схему редакції). Для ефективної роботи має бути забезпечена взаємозамінність членів редакції. У процесі вироблення правил роботи редакції беруть участь усі її учасники. І це доцільно зробити на першому засіданні.

Результат етапу: досягнуто чіткого розподілу обов’язків між членами редакції, вироблені правила її роботи.

5. *Планування роботи.* Для того, щоб робота редакції була успішною та шкільна газета розвивалася, необхідно ретельно спланувати її діяльність. Планування необхідно розпочати з обговорення таких питань: якою має стати шкільна газета, що необхідно для того, щоб її випускати, що є і чого не вистачає; що ми вміємо робити і чому слід навчитися; обговорюються також імовірні загрози та можливості, які надає газета, перспективи її розвитку. Відповіді на ці запитання є початком стратегічного планування на 4-5 років (програми).

Стратегічний план складається з наступних розділів: Місія газети; аналіз того, що вже було зроблено (якщо шкільна газета існує певний час); формування образу газети (якою вона має стати в майбутньому); аналіз сильних, слабких сторін та перешкод; стратегія діяльності, що спрямована на подолання перешкод тощо. Плануйте те, що ви в змозі виконати більше ніж на 50% і намагайтеся виконати на всі 100%. Але обов’язково проаналізуйте виконання стратегічного плану і внесіть корективи, якщо потрібно. Крім того, вироблення і прийняття короткострокових планів на місяць або півроку (із зазначенням термінів реалізації та відповідальних), а також їх дотримання, важливі для ефективної діяльності редакторської групи і успіху шкільної газети. На засіданні редакції приймаються плани й аналізується виконання попередніх.

До обговорення, складання та прийняття планів роботи редакції шкільної газети важливо залучити всіх учасників. Це буде сприяти більш ретельному виконанню запланованих дій та

ефективній роботі. На цьому етапі необхідно узгодити умови випуску газети з адміністрацією.

Результат етапу: Створено план розвитку шкільної газети, графік роботи тощо.

6. *Випуск газети: регулярне створення і розповсюдження.* Створення шкільної газети – досить кропітка робота, яка передбачає здійснення певних етапів.

Етапи створення випуску «Вісник гімназії»:

I. Підготовчий етап: обговорення редакторською групою. Вивчення проблеми, навчання юних журналістів.

II. Планування.

III. Участь у громадських акціях. Збір інформації. Планування та розподіл обов'язків.

IV. Створення газетних матеріалів: статей, інтерв'ю, репортажів, новин, фото, малюнків тощо.

V. Обговорення матеріалів на засіданні редакції з консультантом.

VI. Комп'ютерний набір матеріалів.

VII. Редагування матеріалів.

VIII. Перевірка коректором.

IX. Дизайн.

X. Макетування.

XI. Друк.

XII. Розповсюдження.

XIII. Моніторинг.

XIV. Маркетинг (вивчення потреб читачів та суспільної думки).

XV. Підведення підсумків.

Результат етапу: створено і розповсюджено шкільну газету «Вісник гімназії».

7. Організація навчань для юних журналістів та членів редакції.

Важливу роль має навчання підлітків, які займаються створенням матеріалів для шкільної газети. Вони можуть долучатися до існуючих програм, громадських проєктів чи планувати проведення власних просвітницьких проєктів, запрошуючи викладачів-волонтерів.

З досвіду ми знаємо, що навчання юних журналістів необхідно розпочинати з 5 – 6 класу, тому організували постійну позакласну роботу в цих класах. Розробили методичний збірник «Порадник для юного журналіста», в якому описано найважливіші кроки з організації шкільної газети, наведено практичні поради. Організували заняття за вищезгаданим посібником під час спільних засідань членів редколегії і представників класних прес-центрів (прес-клубу).

Результат етапу: юні журналісти оволодівають навиками створення матеріалів для ЗМІ.

8. Моніторинг (спостереження та коригування).

Спостереження за процесом створення газети або матеріалів наступного випуску. План можна зробити у вигляді таблиці, у якій будуть графи “Заходи”, “Відповідальні”, “Виконання” “Корективи” і вивісити для огляду на стіні. Інформація про те, як виконується план, має бути доступною всім членам редакції. При необхідності до плану вносяться корективи.

Результат етапу: організована чітка робота щодо створення шкільної газети.

9. *Презентація проєкту.* Презентація проєкту проводиться в різних формах: презентація шкільній громаді, висвітлення в газеті, вона також може бути підготовлена як окремий проєкт редакції шкільної газети.

Результат етапу: створено мультимедійну презентацію учнівської газети, презентацію роботи редколегії і презентацію проєкту «Шкільна журналістика».

10. *Підведення підсумків проєкту та його оцінка (Аналіз сильних та слабких сторін, труднощів. Обговорення результатів роботи, можливих майбутніх проєктів).*